

Формуляр за частична предварителна оценка на въздействието*

(Приложете към формуляра допълнителна информация/документи)

Институция:

Министерство на образованието и науката

Нормативен акт:

Проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България

За включване в оперативната програма на Министерския съвет:

25.05.2018 г.

Контакт за въпроси: Ангелина Ламбрева

Телефон: 02/9217 643

1. Дефиниране на проблема

1.1. Кратко опишете проблема и причините за неговото възникване. Посочете аргументите, които обосновават нормативната промяна.

Приемането на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България е с цел създаването на условия за обективно и безпристрастно прилагане на минимални национални изисквания към научната, преподавателската и/или художествено-творческата, или спортната дейност на кандидатите за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности във висшите училища и научните организации.

Като основен проблем може да бъде отбелязано прилагането на Закона за развитието на академичния състав в Република България след приемането му през 2010 г. без наукометрични изисквания към кандидатите за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности, което доведе до значително увеличаване на броя на хабилитираните лица и на присъдените научни степени, без това да допринесе за увеличаване на научната продукция и нейната значимост в институционален и

национален мащаб.

1.2. Опишете какви са проблемите в прилагането на съществуващото законодателство или възникналите обстоятелства, които налагат приемането на ново законодателство. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

Споменатият проблем беше допълнително усложнен от липсата на достатъчно строги изисквания към професионалната компетентност и обективност на членовете на научното жури, както и на конкретни механизми за ефективен контрол.

Към момента не е налице общовалидна национална рамка от изисквания за участие и провеждане на процедурите за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности, съобразена със спецификата на различните научни области и професионалните направления. Липсват:

1. достатъчно добри условия за обективност и безпристрастност при оценяването, както и за равнопоставеност на кандидатите при провеждане на процедурите;
2. необходимото качество на академичния състав чрез създаване на условия за обективна конкуренция на базата на минималните национални изисквания;
3. необходимото качество и количество на научната продукция;
4. възможност за ефективен контрол върху провежданите процедури за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности.

Проблемите, които са идентифицирани, е възможно да бъдат решени чрез приемане на Постановлението.

1.3. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Не са извършвани последващи оценки.

2. Цели

Посочете целите, които си поставя нормативната промяна, по конкретен и измерим начин и график, ако е приложимо, за тяхното постигане. Съответстват ли целите на действащата стратегическа рамка?

С предлаганите с постановлението изменения и допълнения на правилника се осигурява съответствие с направените изменения и допълнения в Закона за развитието на

академичния състав в Република България.

В резултат на промените в Правилника за прилагане на Закона за развитие на академичния състав в Република България се очаква да се създаде общовалидна национална рамка за участие и провеждане на процедурите за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности, съобразена със спецификата на различните научни области и професионалните направления. В средносрочен план прилагането ѝ ще доведе до:

1. създаване на много по-добри условия за обективност и безпристрастност при оценяването, както и до равнопоставеност на кандидатите при провеждане на процедурите;
2. повишаване качеството на академичния състав чрез създаване на условия за обективна конкуренция на базата на минималните национални изисквания;
3. повишаване на качеството и количеството на научната продукция;
4. осигуряване на възможност за по-ефективен контрол върху провежданите процедури за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности.

3. Идентифициране на заинтересованите страни

Посочете всички потенциални засегнати и заинтересовани страни, върху които предложението ще окаже пряко или косвено въздействие (бизнес в дадена област/всички предприемачи, неправителствени организации, граждани/техни представители, държавни органи, др.).

Постановлението засяга следните заинтересовани страни:

1. висшите училища и научните организации;
2. потенциалните кандидатите за придобиване на научна степен и за заемане на академичните длъжности „главен асистент“, „доцент“ и „професор“.

По данни на Центъра за информационно осигуряване в образованието към МОН броят на преподавателите на основен трудов договор във висшите училища и на обучаваните докторанти е следният:

Брой на преподавателите, работещи на основен трудов договор и брой преподаватели, които са с придобита образователна научна степен "доктор" в държавните висши училища за учебната 2017/2018 година - втори семестър

Висше училище	професор		доцент		гл.асистент		асистент		общо преподаватели	
	осн.Т Д	в т.ч. с докт. степен	осн.Т Д	в т.ч. с докт. степен	осн.Т Д	в т.ч. с докт. степен	осн.Т Д	в т.ч. с докт. степен	осн.Т Д	в т.ч. с докт. степен
Аграрен университет - Пловдив	44	44	81	81	43	43	32	10	200	178
Академия за музикално, танцово и изобразително изкуство - Пловдив	19	14	23	15	9	9	29	8	80	46
Академия на Министерството на вътрешните работи - София	6	6	10	10	1	1	2	2	19	19
Великотърновски университет "Св. св. Кирил и Методий"	100	98	178	164	157	156	94	26	529	444
Висше военноморско училище "Никола Йонков Вапцаров" - Варна	12	12	36	36	16	16	34	10	98	74
Висше строително училище "Любен Каравелов" - София	5	5	17	17	10	8	15	1	47	31
Висше транспортно училище "Тодор Каблешков" - София	22	22	36	36	26	23	23	5	107	86
Висше училище по телекомуникации и пощи	8	8	22	22	13	13	10	1	53	44
Военна академия "Георги Стойков Раковски" - София	15	15	57	57	41	31	30	4	143	107
Икономически университет - Варна	20	20	63	63	69	69	48	4	200	156
Лесотехнически университет - София	32	32	94	94	55	55	39	18	220	199
Медицински университет - Плевен	29	29	105	105	8	8	181	8	323	150
Медицински университет - Пловдив	83	83	110	110	133	132	377	46	703	371
Медицински университет - София	118	118	141	141	102	102	149	38	510	399
Медицински университет "Проф. д-р Параскев Стоянов" - Варна	43	43	85	85	41	41	154	16	323	185
Минно-геоложки университет "Св. Иван Рилски" - София	23	23	78	78	40	40	68	4	209	145
Национален военен университет "Васил Левски" - Велико Търново	20	20	85	85	60	60	40	2	205	167
Национална академия за театрално и филмово изкуство "Кръстьо Сарафов" - София	32	23	30	19	7	7	22	10	91	59
Национална музикална академия "Проф. Панчо Владигеров" - София	47	28	34	33	7	5	10	2	98	68
Национална спортна академия "Васил Левски" - София	32	32	92	92	71	59	50	17	245	200
Национална художествена академия - София	34	10	45	20	6	5	19	9	104	44
Пловдивски университет "Паисий Хилендарски"	74	74	203	198	191	191	129	26	597	489
Русенски университет	35	35	173	170	146	144	57	12	411	361

"Ангел Кънчев"											
Софийски университет "Св. Климент Охридски"	314	313	563	561	508	508	219	30	1604	1412	
Стопанска академия "Димитър Ценов" - Свищов	20	20	63	63	49	49	40	18	172	150	
Технически университет - Варна	7	6	106	105	47	47	85	24	245	182	
Технически университет - Габрово	12	12	66	66	54	54	13	2	145	134	
Технически университет - София	87	87	328	328	237	184	208	29	860	628	
Тракийски университет - Стара Загора	88	88	164	164	54	54	137	51	443	357	
Университет "Проф. д-р Асен Златаров" - Бургас	24	24	72	72	60	60	57	13	213	169	
Университет за национално и световно стопанство - София	73	73	181	181	121	121	69	45	444	420	
Университет по архитектура, строителство и геодезия - София	44	43	103	100	84	84	90	14	321	241	
Университет по библиотекознание и информационни технологии - София	41	41	37	37	25	25	29	12	132	115	
Университет по хранителни технологии - Пловдив	32	32	90	90	61	61	13	12	196	195	
Химикотехнологичен и металургичен университет - София	25	25	75	75	69	69	16	11	185	180	
Шуменски университет "Епископ Константин Преславски"	66	64	136	136	73	73	45	9	320	282	
Югозападен университет "Неофит Рилски" - Благоевград	51	50	164	157	115	115	105	55	435	377	
Общо:	1737	1672	3946	3866	2809	2722	2738	604	11230	8864	

Брой на преподавателите, работещи на основен трудов договор и брой преподаватели, които са с придобита образователна научна степен "доктор" в частните висши училища за учебната 2017/2018 година - втори семестър

Висше училище	професор		доцент		гл.асистент		асистент		общо преподаватели	
	осн.Т Д	в т.ч. с докт. степен	осн.Т Д	в т.ч. с докт. степен	осн.Т Д	в т.ч. с докт. степен	осн.Т Д	в т.ч. с докт. степен	осн.Т Д	в т.ч. с докт. степен
Американски университет в България - Благоевград	10	10	13	11	11	11	5	0	39	32
Бургаски свободен университет	22	22	29	29	18	18	3	2	72	71
Варненски свободен университет "Черноризец Храбър"	21	20	65	63	1	1	26	9	113	93
Висше училище по агробизнес и развитие на регионите - Пловдив	12	12	36	36	5	4	32	0	85	52
Висше училище по застраховане и финанси - София	9	9	15	15	5	5	3	0	32	29
Висше училище по мениджмънт	10	10	23	23	6	6	16	7	55	46
Висше училище по	8	8	14	14	1	1	17	3	40	26

сигурност и икономика											
Европейски политехнически университет - Перник	18	18	4	4	0	0	0	0	22	22	
Европейско висше училище по икономика и мениджмънт	6	6	9	9	8	8	8	2	31	25	
Колеж по мениджмънт, търговия и маркетинг - София	6	6	6	6	1	1	3	0	16	13	
Колеж по туризъм - Благоевград	1	1	11	11	1	1	3	0	16	13	
Международно висше бизнес училище - Ботевград	26	26	21	21	7	7	0	0	54	54	
Нов български университет - София	79	70	134	124	139	139	32	9	384	342	
Театрален колеж "Любен Гройс" - София	5	3	3	3	0	0	2	1	10	7	
Общо:	233	221	383	369	203	202	150	33	969	825	

Брой на обучаваните докторанти във висшите училища за учебната 2017/2018 година - втори семестър

Висше училище	Брой докторанти
Аграрен университет - Пловдив	40
Академия за музикално, танцово и изобразително изкуство - Пловдив	41
Академия на Министерството на вътрешните работи - София	29
Великотърновски университет "Св. св. Кирил и Методий"	314
Висше военноморско училище "Никола Йонков Вапцаров" - Варна	40
Висше строително училище "Любен Каравелов" - София	20
Висше транспортно училище "Тодор Каблешков" - София	60
Военна академия "Георги Стойков Раковски" - София	57
Икономически университет - Варна	113
Лесотехнически университет - София	57
Медицински университет - Плевен	55
Медицински университет - Пловдив	93
Медицински университет - София	314
Медицински университет "Проф. д-р Параскев Стоянов" - Варна	225
Минно-геоложки университет "Св. Иван Рилски" - София	55
Национален военен университет "Васил Левски" - Велико Търново	33
Национална академия за театрално и филмово изкуство "Кръстьо Сарафов" - София	35
Национална музикална академия "Проф. Панчо Владигеров" - София	47
Национална спортна академия "Васил Левски" - София	115
Национална художествена академия - София	78
Пловдивски университет "Паисий Хилендарски"	286
Русенски университет "Ангел Кънчев"	156
Софийски университет "Св. Климент Охридски"	1033
Стопанска академия "Димитър Ценов" - Свищов	119
Технически университет - Варна	95
Технически университет - Габрово	46
Технически университет - София	355
Тракийски университет - Стара Загора	118

Университет "Проф. д-р Асен Златаров" - Бургас	20
Университет за национално и световно стопанство - София	373
Университет по архитектура, строителство и геодезия - София	112
Университет по библиотекознание и информационни технологии - София	191
Университет по хранителни технологии - Пловдив	41
Химикотехнологичен и металургичен университет - София	107
Шуменски университет "Епископ Константин Преславски"	148
Югозападен университет "Неофит Рилски" - Благоевград	342
Общо в държавни висши училища:	5363
Частни висши училища	
Бургаски свободен университет	18
Варненски свободен университет "Черноризец Храбър"	144
Висше училище по агробизнес и развитие на регионите - Пловдив	13
Висше училище по застраховане и финанси - София	24
Международно висше бизнес училище - Ботевград	6
Нов български университет - София	47
Общо в частните висши училища:	252
Общо в държавни и частни висши училища:	5615

4. Варианти на действие

Идентифицирайте основните регулаторни и нерегулаторни възможни варианти на действие от страна на държавата, включително варианта "без действие"

Идентифицирани са следните варианти на регулативна намеса:

Вариант 0 – да не се прави нищо (без действие; нулев вариант);

Вариант 1 – предприемане на законодателни мерки.

Вариант 0 – непредприемане на действие. Нулевият вариант означава да не се предприемат никакви действия. Ако се приложи вариантът „Без действие“, преди всичко няма да бъдат преодолени недостатъците при прилагането на Закона за развитието на академичния състав в Република България след приемането му през 2010 г. без наукометрични изисквания към кандидатите за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности и без достатъчно строги изисквания към професионалната компетентност и обективност на членовете на научното жури, както и на конкретни механизми за ефективен контрол.

Поради горепосоченото вариант 0 в конкретния случай не е ефективен и е необходимо да се отхвърли.

Вариант 1 – регулаторна намеса.

С измененията в горепосочения правилник оценяването на дисертационен труд и на кандидатите за академични длъжности ще се извършва от журитата само за лицата, които отговарят на минималните национални изисквания, определени в правилника, както и на допълнителни изисквания в правилниците на висшите училища и научните организации, когато такива са предвидени. До конкурс за заемане на академична длъжност ще се допускат лица, за които не е доказано по законоустановения ред плагиатство в научните трудове.

За членове на научното жури ще се избират лица, хабилитирани в български висши училища или научни организации, с постижения в съответната научна област, а по възможност – и в съответното направление и специалност, включени в регистъра по чл. 2а от Закона за развитието на научния състав в Република България, и/или учени от чуждестранни висши училища или научни организации с постижения в съответната научна област, а при възможност - и в съответното направление и специалност. Всички членове на научното жури трябва да отговарят на съответните минимални национални изисквания.

Националните изисквания са изготвени по групи показатели за различните научни степени и академични длъжности в научните области и съответстващите им направления. Прилагането им ще доведе до хармонична обвързаност между научните постижения на кандидатите за придобиване на научна степен и за заемане на академичните длъжности „главен асистент“, „доцент“ и „професор“ и възможностите за академичното им израстване.

На основание горепосоченото – Вариант 1 следва да се приеме като необходим и възможен.

5. Негативни въздействия

Опишете качествено (при възможност - и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални, екологични и други негативни въздействия за всеки един от вариантите, в т.ч. разходи (негативни въздействия) за идентифицираните заинтересовани страни в резултат на предприемане на действията. Пояснете кои разходи (негативни въздействия) се очаква да бъдат второстепенни и кои да са значителни.

Вариант 0. При прилагането на нулев сценарий запазването на настоящата ситуация

обулавя рисковете и отрицателни последици в социален и икономически аспект.

При този вариант биха възникнали негативни последици, свързани с формално увеличаване броя на хабилитираните лица и на присъдените научни степени, без това да допринесе за увеличаване на научната продукция и нейната значимост в институционален и национален мащаб.

Краен потърпевш ще са висшите училища и научните организации, поради липса на качествена и значима научна продукция, както и кандидатите за придобиване на научна степен и за заемане на академичните длъжности „главен асистент“, „доцент“ и „професор“, поради липсата на обвързаност между научните им постижения и възможностите за академичното им израстване.

Проблемите не може да се разрешат без предприемане на никакви действия. Поради горепосоченото Вариант 0 – да не се предприема нищо, в конкретния случай е неефективен и е необходимо да се отхвърли.

Вариант 1. В процеса на изготвяне на настоящата частична предварителна оценка на въздействието не са идентифицирани очаквани негативни ефекти в икономически и социален план при предприемане на регулаторна намеса.

Прилагането на Вариант 1 не би следвало да доведе до отрицателни въздействия върху заинтересованите страни и не би следвало да има отрицателни икономически, социални, екологични и други негативни ефекти.

6. Положителни въздействия

Опишете качествено (при възможност - и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални, екологични и други ползи за идентифицираните заинтересовани страни за всеки един от вариантите в резултат на предприемане на действията. Посочете как очакваните ползи кореспондират с формулираните цели.

Вариант 0. При неприемане на Постановлението не се очакват положителни въздействия по отношение на нито една от заинтересованите страни. Не се предвиждат конкретни потенциални икономически, социални, екологични и други ползи при бездействие.

Вариант 1. Приемането и прилагането на Постановлението се очаква да има положително въздействие в социален и икономически план.

Приемането и прилагането на Постановлението се очаква да има положително

въздействие в социален и икономически план, като подпомогне създаването на условия за обективно и безпристрастно прилагане на минимални национални изисквания към научната, преподавателската и/или художествено-творческата или спортната дейност на кандидатите за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности във висшите училища и научните организации, поради създаването на условия за справедливо академично израстване.

Положителен ефект ще има по отношение на самите висшите училища и научните организации, поради повишаване качеството на академичния състав и на качеството и количеството на научната продукция.

Осигуряването на възможност за по-ефективен контрол върху провежданите процедури за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности ще има позитивно въздействие върху всички заинтересовани страни с оглед на очакването да издигне престижа им.

Заедно с това предложените изменения и допълнения не засягат основния принцип за академична автономия на висшите училища и научните организации, регламентиран в Закона за развитие на академичния състав в Република България и в Закона за висшето образование.

В резултат на горепосоченото се налага изводът, че Вариант 1 съдържа потенциал за разрешаването на идентифицираните проблеми.

7. Потенциални рискове

Посочете възможните рискове от приемането на нормативната промяна, включително възникване на съдебни спорове.

Не са установени възможни рискове от приемането на нормативната промяна, включително възникване на съдебни спорове.

8.1. Административната тежест за физическите и юридическите лица:

- Ще се повиши
- Ще се намали
- Няма ефект

Приемането и действието на Постановлението нямат ефект върху административната тежест за физическите и юридическите лица.

8.2. Създават ли се нови регулаторни режими? Засягат ли се съществуващи режими и услуги?

Не се създават нови регулаторни режими и не се засягат съществуващи режими и услуги.

9. Създават ли се нови регистри?

Когато отговорът е „да“, посочете колко и кои са те:

С Постановлението не се създават нови регистри. Създаването и поддържането на публичен регистър като електронна база данни, в който ще се вписват лицата, придобили научни степени, и хабилитираните лица, защитените дисертационни трудове, както и лицата, придобили научни степени в чужбина, признати по законоустановения ред, е посочено с последните изменения и допълнения на ЗРАСРБ.

Предвижда се в изпълнение на §42, т. 2, б. „а“ от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на ЗРАСРБ (в бр. 30/2018 г.) при изготвянето на Наредбата по чл. 2а, ал. 10 за посочения регистър да бъдат описани реквизитите, условията и редът за поддържането му, съгласувано с ДАЕУ.

10. Как въздейства актът върху микро-, малките и средните предприятия (МСП)?

- Актът засяга пряко МСП
- Актът не засяга МСП
- Няма ефект

Постановлението няма ефект върху малките и средните предприятия.

11. Проектът на нормативен акт изисква ли цялостна оценка на въздействието?

- Да
- Не

Проектът на нормативен акт не изисква цялостна оценка на въздействието.

12. Обществени консултации

Обобщете най-важните въпроси за консултации в случай на извършване на цялостна оценка на въздействието или за обществените консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове. Посочете индикативен график за тяхното провеждане и видовете консултационни процедури.

Провеждането на обществени консултации се осъществява по чл. 26 от Закона за нормативните актове.

13. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

Приемането на нормативния акт не произтича от правото на Европейския съюз.

14. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за изработването на нормативния акт:

Имена и длъжност:

Ангелина Ламбрева, директор на дирекция „Висше образование“

Дата:

Подпис:

В настоящата частична предварителна оценка на въздействието са извършени промени спрямо препоръките в становище на дирекция „Модернизация на администрацията“ от специализираната администрация на Министерския съвет.